

תלמודו בידו

דף ט עמוד א

- [א] אלו פסוקים השמיע בנו של ריש לקיש לר' יוחנן ?
- [ב] האם הקב"ה מביא גשם או פרנסה מחמת זכות של יחיד ?
- [ג] אלו מתנות טובות ניתנו לישראל על ידי מרים, אהרן ומשה ?
- [ד] מהי משמעות המילה "כי" שבמקרא ?

- [א] 1. "עשר תעשר", ודרש ר' יוחנן עשר בשביל שתתעשר. ומותר לנסות את הקב"ה בדבר זה, אך בשאר עניינים אסור.
2. "אולת [חטא] אדם תסלף דרכו [מביאה עליו פגעים], ועל ה' יזעף לבו" [כועס על עונשו]. ובנו של ריש לקיש למד כן ממה שאמרו אחי יוסף "מה זאת עשה אלקים לנו".
- [ב] גשם: מביא בזכות יחיד, כדי שיצליחו תבואותיו כשל אחרים. כגון שזרע אחר זמן הזריעה, או ישראל יחיד בעיר שכולה נכרים. פרנסה: שפע של ברכה שלא כדין השנה, כגון הקן במדבר, באה רק עבור הרבים.
- [ג] מרים: הבאר, סלע נוטף מים שהיה מתגלגל עם ישראל. וכשמתה בעשירי בניסן נסתלקה הבאר, וחזרה בזכות משה ואהרן. [הוא הסלע שהכה משה, ולא רצה להזיל מימיו בשבילו]. אהרן: ענני הכבוד. וכשמת באחד באב נסתלקו, וחזרו בזכות משה. משה: מן שירד להם בכל יום. וכשמת, נסתלקו הבאר וענני הכבוד והמן.
- [ד] 1. אם [כי יקרא קן צפור]. 2. שמא [כי תאמר בלבבך]. 3. אלא [לא כי צחקת]. 4. בגלל, כגון "ויראו כל העדה כי גוע אהרן", כלומר בני ישראל נראו לעיני כל, מחמת שמשמת אהרן לא היו מוסתרים על ידי הענן. וסבר מלך ערד שבזה ניתנה לו רשות להילחם בישראל.